

Adroddiad gwerthuso Cynllun Iaith Gymraeg HCPC

1. Cefndir

- 1.1 Cyhoeddodd y Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal (HCPC) ein Cynllun Iaith Gymraeg (y Cynllun) am y tro cyntaf ym mis Medi 2011. Adolygwyd y cynllun yn 2012-13 i adlewyrchu ein henw a'n rôl newydd fel rheoleiddiwr gweithwyr cymdeithasol yn Lloegr. Cymeradwyodd Comisiynydd y Gymraeg (y Comisiynydd) ein Cynllun diwygiedig ym mis Chwefror 2013.
- 1.2 Ers cyhoeddi ein Cynllun yn wreiddiol, rydym wedi llunio pedwar adroddiad gweithredu blynyddol i'w cyflwyno i sylw'r Comisiynydd. Seilir cynnwys yr adroddiad gwerthuso hwn yn bennaf ar y rhain.
- 1.3 Rydym wedi mabwysiadu'r egwyddor y byddwn, wrth fod ynglŷn â busnes cyhoeddus a gweinyddu cyfiawnder yng Nghymru, yn trin yr iaith Saesneg a'r iaith Gymraeg yn gyfartal. Mae'r Cynllun yn nodi'n llawn sut yr ydym yn rhoi'r egwyddor honno ar waith wrth ddarparu gwasanaethau ar gyfer y cyhoedd yng Nghymru.
- 1.4 Rydym yn deall y bydd y safonau iaith Gymraeg sydd i ddod yn cymryd lle ein Cynllun yn y pen draw. Er hynny, rydym wedi parhau i weithredu yn ôl ein Cynllun gan ein bod yn credu y bydd hyn yn gymorth inni fodloni'r safonau newydd.
- 1.5 Mae un ymrwymiad sy'n rhan o'n Cynllun yn ei gwneud yn ofynnol arnom i gynhyrchu adroddiad gwerthuso yn canolbwyntio ar ein perfformiad yn gweithredu'r Cynllun ers ei ddechreuad. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi trosolwg a dadansoddiad thematig o'n cydymffurfriad a'n perfformiad dros y pedair blynedd diwethaf drwy ganolbwyntio'n unig ar yr agweddau cyflenwi gwasanaeth a rheoli cynllun. Rydym hefyd wedi nodi blaenoriaethau allweddol i'r ddwy flynedd i ddod wrth inni aros i'r safonau newydd ddod yn weithredol.

2. Cyflenwi gwasanaeth

- 2.1 Rydym wedi cwblhau nifer o dasgau i ddangos sut yr ydym yn cydymffurfio â'r ymrwymadau yn ôl ein Cynllun, mewn perthynas â chyflenwi gwasanaeth. Mae'r rhain yn cynnwys:
- adolygu'r Cynllim yn 2012-13 iadlewyrchu ein enw newydd a'n cyfrifoldebau parthed rheoleiddio gweithwyr cymdeithasol yn Lloegr;

- sicrhau bod y Cynllun diwygiedig yn un a fydd wedi ei gymeradwyo'n briodol gan y Comisiynydd;
- tynnu sylw at ein safonau gwasanaeth yn yr iaith Gymraeg parthed gwasanaeth i gwsmeriaid, a'u gwneud yn fwy gweladwy;
- datblygu safonau gwasanaeth yr Adran Gofrestru yn yr iaith Gymraeg;
- parhau i godi ymwybyddiaeth o'n hymrwymadau yn ôl y Cynllun, fel y bo'n briodol, ymysg ein cyflogeion;
- sicrhau bod gwybodaeth berthnasol am ein Cynllun yn cael ei adrodd yn ein Hadroddiad Blynyddol;
- diwygio'r ffurflen 'Asesiad o Gyfartaledd ac Effaith' yn achos pob prif brosiect i gynnwys cyfeiriad penodol at siaradwyr Cymraeg a'r ymrwymadau perthnasol yn ôl y Cynllun.

3. Rheoli'r Cynllun

3.1 Pery gweithdrefnau priodol parthed gweithredu a monitro yn rhagofynion allweddol i reolaeth effeithiol y Cynllun. Rydym yn ymrwymedig i adrodd yn ôl ar y cynnydd a wnawn wrth roi'r Cynllun ar waith.

3.2 Rydym wedi cwblhau nifer o dasgau i ddangos sut yr ydym yn cydymffurfio â rheolaeth y Cynllun. Mae'r rhain yn cynnwys:

- codi ymwybyddiaeth o'r Cynllun a'i ymrwymadau ymhlith ein cyflogeion;
- monitro ac ymateb i unrhyw adborth a dderbynnir ar y Cynllun;
- ailaseinio'r cyfrifoldebau am fonitro gweithrediad y Cynllun o ddydd i ddydd i un o'r swyddogion polisi yn yr Adran Polisi a Safonau; a
- cynnal adolygiadau mewnol rheolaidd i nodi unrhyw ymrwymadau perthynol i'n Cynllun sy'n aros heb eu cyflawni

3.3 Mewn perthynas â'r pwynt diwethaf, dyma rai o'r camau a gymerwyd gennym ar y pethau nas gweithredwyd, o ganlyniad i'r adolygiadau rheolaidd hyn:

- gweithio i wneud yn siŵr y bydd yr ymadrodd canlynol yn awr wedi ei gynnwys ar waelod pob e-bost: 'Correspondence is welcome in English or Welsh / Gallwch ohebu yn Gymraeg neu Saesneg'.
- lle bo'n briodol, cryfhau'r gofynion cydymffurfio fel bod contractwyr trydydd parti yn cadw at ymrwymadau ein Cynllun.

4. Casgliadau

4.1 Fel y cyfeirir uchod, ni fyddwn yn diwygio'r Cynllun oherwydd datblygiad a rhoddi ar waith y safonau iaith Cymraeg sydd i ddod. Yr ydym, fodd bynnag, wedi pwysleisio rhai blaenoriaethau allweddol ynghyd â'r amserlen isod yn achos unrhyw gamau sydd heb eu cyflawni yn ôl y cynllun.

4.2 Rydym yn credu ein bod wedi gwneud cynnydd pendant wrth fodloni nifer o'n hymrwymadau presennol yn ôl y Cynllun, ond y mae gwaith pellach i'w wneud i lawn wreiddio'r rhain ym mhob agwedd ar weithrediadau a phrosesau HCPC.

Atodiad 1: Cynllun gweithredu'r blaenoriaethau allweddol yn ôl Cynllun Iaith Gymraeg HCPC 2015-17

		Llinell amser	Yr Adran sy'n Arwain
1	Monitro a sicrhau bod y polisiâu cyfundrefnol yn adlewyrchu ein hymrwymiaadau yn ôl y Cynllun.	O Ch4 2015 ymlaen	Pob adran
2	Cryfhau'r gofynion anwytho i gyflogeion newydd ar y Cynllun. Er enghraifft, cynnwys cyfeiriad priodol at hyn yn llawlyfr y cyflogai, HCPC.	Ch1 – Ch2 2016	Adnoddau Dynol
3	Sicrhau bod pob cyhoeddiad, ymgyrch a deunydd perthnasol newydd, sy'n agored i'r cyhoedd, wedi eu cyfeirio at ddefnyddwyr y gwasanaeth ac aelodau o'r cyhoedd yng Nghymru, yn cael eu darparu'n ddwyieithog yn y lle cyntaf	O Ch4 2015 ymlaen	Cyfathrebu
4	Monitro'r galw am gynnwys Cymraeg ar wefan HCPC a diweddarau'r cynnwys fel y bo'n briodol	O Ch1 2016 ymlaen	Cyfathrebu
5	Diweddarau'r Cyngor yn flynyddol, gwerthuso ein perfformiad yn cyflenwi ymrwymiaadau'r Cynllun ac anfon yr adroddiad hwn ymlaen at Gomisiynydd y Gymraeg am ystyriaeth.	O Ch4 2015 ymlaen	Polisi a Safonau
6	Sicrhau bod y Cyngor yn cadw goruchwyliaeth ar y Cynllun a'n hymrwymiaadau. Er enghraifft, cynnwys cyfeiriad priodol at y Cynllun mewn adroddiadau gweithrediad neu gynlluniau gwaith a gyflwynir i'r Cyngor.	O Ch1 2016 ymlaen	Pob adran
7	Monitro'r galw am wneud ein safonau gwasanaeth iaith Gymraeg yn fwy gweladwy ar wefan HCPC.	O Ch2 2016 ymlaen	Polisi a Safonau a Chyfathrebu
8	Diwygio'r troedyn e-bost yn achos yr holl gyflogeion er mwyn sicrhau ei bod yn glir i'r holl randdeiliaid ein bod yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg.	O Ch4 2015 ymlaen	Cyfathrebu a TG

9	Hyrwyddo hyfforddiant galwedigaethol yn Gymraeg i'r holl gyflogeion er mwyn annog y defnydd ohono.	O Ch3 2016 ymlaen	Adnoddau Dynol
10	Nodi unrhyw swyddi lle y mae'r gallu i siarad Cymraeg nail ai'n hanfodol neu'n ddymunol, a nodi'r lefel o hyfedredd sy'n ofynnol ar gyfer unrhyw swyddi newydd a ddaw o ganlyniad i'r safonau iaith Gymraeg sydd i ddod.	O Ch4 2016 ymlaen	Adnoddau Dynol
11	Lle bo'n briodol, codi ymwybyddiaeth a darparu hyfforddiant ar gyfer ein cyflogeion ar ein Cynllun a'n hymrwymiaadau presennol.	O Ch4 2015 ymlaen	Polisi a Safonau ac Adnoddau Dynol, lle bo'n briodol.